

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačajo 1-krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krome, za četr let 2 kroni; ista naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

K desetletnici Sav. podružnice „Slovenskega plan. društva“.

Dne 15. t. m. bode Savinska podružnica „S. P. D.“ praznovala desetletnico svojega obstanka ter v to svrbo priredila primerno planinsko slavnost v lepi Logarjevi dolini. Poročali smo že nekaj krat o tej slavnosti v našem listu in opozarjali nanjo cenjene čitatelje in rodoljubne čitateljice „Domovine“, sedaj pa, ko nas le nekaj dnevov še loči od slavnostnega dne, naj nam bodi dovoljeno spregovoriti par besed o delovanju Savinske podružnice ter važnosti njeni.

Ko se je ustanovilo „Slovensko planinsko društvo v Ljubljani“ za vse slovenske pokrajine ter po društvenih pravilih imelo dovoljenje snovati podružnice, se je nekaj rodoljubnih in za krasote Savinskih planin vnetih mož v gornji savinski dolini pogovarjalo, ali bi ne bilo priлично za Spodnji Štajar, zlasti za planine ob bistri Savini, napraviti podružnico, katere namen bi bil pospeševati turistiko v omenjenem pogorju ter opozarjati domačine in tujce na naravne krasote naših gorskih krajev.

Beseda je meso postala. Leta 1893. vršil se je v Mozirju ustanovni shod, po katerem se je pričelo takoj resno delo. Pod spretnim vodstvom načelnika g. Frana Kocbeka, nadučitelja v Gornjem gradu, se je mnogo storilo in res čuditi se moramo, da je v kratki dobi desetih let „Savinska podružnica“ naredila toliko važnih naprav, ki so domačemu prebivalstvu in pa tukaj popotujočim tujcem neprecenljive vrednosti.

Pač resnične so pesnikove besede:

„Lepšega nikjer ni kraja
Kakor kraj je vrh planin“,

kajti na visoki gori zreš brez skrbi po širokem božjem svetu in občuduješ globoke doline, po katerih se liki srebrna nit pretaka voda bistrih

rek, doline polne belih mest, trgov in vasi, zelenih gozdov in travnikov ter zlatorumenega polja. Na gori si prost duhomornih skrbi, pozabiš vse nadloge in težave, ki te v vsakdanjem življenju tarejo in mučijo, ki ti grenijo itak grenko življenje. Tukaj dihaš v sebe sveži gorski zrak, kateri kaj blagodejno deluje na tvoje v boju za obstanek razdrapane živce ter te bodri k uspešnejšemu in intenzivnejšemu delu. Poleg tebe cvetijo cvetlice, kakršnih v dolinah iščeš zastoj. In te gorske cvetlice! Kak razloček med onimi po dolinah in temi, viharjem in nevihtam kljubojočimi cvetkami, hčerkami gorá. Njihova barva je krepkejša, kakor onih v dolinah in prav pravi pesem:

„Tam dol mehkužne hirajo,
Se razcvetě, že umirajo.“

Da, da,

„Lep je božji svet,
Gora mu je cvet.“

Toda do zadnjih let ni bilo lahko uživati vse to, ter hoditi na gore. Najdivnejše točke planin so bile skoraj nepristopne; manjkalo je potov, manjkalo udobnosti, kakršne si je želel marsikdo. Komaj si z velikim trudom, v potu svojega obraza, prilezel na kak vršac, nisi utegnil se dolgo muditi ter se razgledovati po svetu; kajti misliti si moral na odhod, da prideš do večera zopet v kak kraj, kjer te bode sprejela postelj v svoje varno krilo in kjer si bodeš zopet uredil svoj kruleči želodec.

Dandanes je to drugače. Planinske kočice te sprejemajo pod gostoljubno streho, tukaj si odpočiješ od pota ter se pripraviš za daljno turo. Kolike važnosti je to, ve vsak, ki je kedaj že nosil svoje kosti po planinah.

Savinska podružnica je postavila sledeče gorske stavbe: Kocbekovo kočico pod Ojstrico in zraven nje prelepo kapelico sv. Cirila in Metoda (1770 m), Lučko kočico, verando pri slapu pod

Rinko, Gornjegrajsko kočico na Menini planini, Mozirsko na Goltah, Hausenbichlerjevo na Mrzlici nad Žalcem in kočico na Boču. Razun teh popolnoma dobro urejenih kočic je še naredila dosti novih potov, stare popravila in zaznamenovala ter skrbela za napise in druge vsem dobrodošle naredbe. Sodelovala je pri vseh zadevah, ki so se vršile v blagor prebivalstva.

Vse, kar je Savinska podružnica storila, navesti, bilo bi preobširno, pač pa mora vsakdo pripoznati, da je ona ena izmed najmarljivejših društvenih institucij.

Delovanje Savinske podružnice pa je tudi velike narodne važnosti. Prej so bili v planinah le samonemški napisi, sedaj pa ima slovenščina prvo mesto. V planinskih kočah nemških društev so Slovence, ki so slučajno hoteli v njih prenočevati ali vedriti, insultirali; v kočah „S. P. D.“ pa je vsak gostoljubno sprejet, bodisi Slovenec ali Nemec, Čeh ali Lah itd.

Kdor vsaj nekoliko zasleduje delovanje Savinske podružnice, mora odkrito pripoznati, da je ona velikanskega narodno gospodarskega pomena.

Dovolj o tem.

Kakor smo izvedeli, se bode dne 15. t. m. zbralo v Logarjevi dolini precej udeležencev pri slavnosti. Oglasili so se Ljubljancani, Celjani in Kamničani, ki pridejo v večjem številu, sploh pa bodo zastopani vsi večji kraji Savinske doline in okolice. Razne podružnice „S. P. D.“ in druga narodna društva pošljejo svoje zastopnike, kakor tudi pride iz Jezerskega, kjer je kolonija Čehov, precej naših bratov.

Mi pa kličemo vrlim planincem in njih prijateljem krepak planinski pozdrav! Savinski podružnici pa želimo, naj bi drugi decenij bil tudi tako poln uspeha, kakor je bil prvi.

Vivat, crescat, floreat!

LISTEK.

Fantazija ob luni.

(Črtica iz življenja, spisal K. Sp.)

„Kaj pa še, gospod Vidov je pošten mož, vse kar govori ljudstvo o njem, je gola laž. Jaz vsega tega ne verjamem, da bi bil on na tako slabem glasu. To si ti le samo domišljuješ, draga moja,“ rekla je Dragica, kaj dična gospica male rasti, rdečega lica, zapeljivih oči in črnih las ter se naslonila na glasovir in jela naglo puliti iz nedolžnega klinčka lističe na cvetnem venčku.

„Dragica, ti si še mlado, neizkušeno dekle, svet pa je zapeljiv; lahko je zaiti s prave poti, a vrniti se zopet, to ni lahko. Ti veš, kako je zapeljal Vidov že lansko leto neko dekle in jo spravil popolnoma ob čast in ravno isto hoče tudi s teboj. Slišala sem že, kako govore in sodijo nesramni jeziki o tvojih večernih izprehodih z Vidovim in o njegovih mnogih obiskih. Zato te prosim še enkrat, ogibaj se tega dijaka in ubogaj rajši svojo zvesto prijateljico, ki ti hoče le dobro!“ Tako je govorila Mara, dama kakih petintrideset let stara, precej resnega obnašanja; videlo se je, da ji je bilo mnogo ležeče na tem, da bi rešila to mlado deklico iz nečistih in poželjivih spon tega človeka.

„Pusti me vendarle pri miru s svojimi izmišljenimi ugovori! — Sedaj pa mi je že vsega tega dovolj! Vse tvoje prizadevanje ti je zaman — jaz občujem s komer hočem! — Adijo!“

Te besede izgovorivši je „Ta mala“, to je bilo namreč ime, s katerim smo jo povsod v naši navadno le iz nekoliko glav obstoječi družbi zvali, naglo iz sobe, zapustivši prijateljico samo, zato ker ji je hotela le dobro. Čudno, da se je Dragica mahoma tako izpremenila v obnašanju nele samo proti Mari, ampak proti vsem udom dosedaj prav prijetne družbe; nekoliko trenutkov poprej je odpravila prav prijazno tudi mene, ki sem prišel, da bi pri njej užil zopet nekoliko prijetnih uric, kakor je bilo to navadno drugokrat.

Čudno, že zopet sem imel priložnost izpoznati kako raznoliko je žensko srce, danes je tega, jutri pa onega, podobno je vetru, ki povzroča tuintam jako prijetne čute, a drugokrat pa brije zopet, kakor da bi vlekel kožo s telesa.

Ko sem taval kmalu potem že v mraku po cesti domov, vrinile so se mi vsakovrstne poprejšnje dogodbe in zabave še enkrat v glavo. Med drugim se spominjam kolikokrat mi je Dragica poprej rekla gorko stiskaje roko: „Pridite zopet kmalu!“ A danes sem slišal nasprotno, rekla mi je: „Jeziki so hudi, prosim, ne hodite tolikokrat, ker moja čast je v nevarnosti!“ —

Kakor navadno, jaz sem obračal, a Dragica je obrnila!

Mnogokrat sva ob luni sedela v „gaju“, v najprijaznejšem kotiču drug ob drugem ter poslušala mile slavčkovke pesmice, mnogokrat sem nadalje tukaj poljubil njeno nežno lice in o pritiskal na srce in ona — se ni branila — krasne so bile ure, počutil sem se že sračnega — toda varal sem se, ali bolje rečeno, bil sem varan. — Dragica je želela izpremembe, prišel je pravi „nepridiprav“, očaral jo je s svojimi praznimi in napetimi govoricami. — zaljubila se je popolnoma v njega — in za koliko časa, to se še ne zna — — — Rekla mi je končno, da se hoče še zabavati. —

„Prijatelj, kaj si tako zamišljen,“ udari me mahoma nekdo po rami; ravno ugodno mi je bilo, da me je vzdramil ta ponočnjak iz sanjarij o tako hitro minolih krasnih časih. Bil sem že zopet v mestu, torej doma in to mi je ugajalo.

„A, ti si, Karol?“ mu rečem.

„Gotovo prideš zopet iz M?“

„Da, in zadnjikrat!“

„Zakaj?“

„Ker nočem biti peto kolo pri vozu —“

„Torej si je drugega izbrala?“

„In še kakega! Vidov, tisti nepridiprav iz črne šole je sedaj na vrsti, dokler ne bo zopet drugega —“

Agrarna vprašanja.

Piše dr. A. B.

III Pomanjkanje poljedelskih delavcev. (Dalje.)

Od časa, kar se je v stari Evropi vedno višje pouspela industrija in trgovina, odkar so se začeli Evropejci v večjih množinah izseljevati v tuje kraje, posebno v Ameriko, odkar so se življenske razmere ljudstev spremenile, od teh časov, desetletja sem toži evropski poljedelec o pomanjkanju delavskih moči. — Večji posestniki ne morejo pravočasno opravljati poljskih del, ne o pravem času sejati in ne žeti, ter so morali v mnogih krajih intenzivnejše obdelovanje zemlje sploh opustiti. Koliko vsled tega pomanjkanja zadostnih delavnih moči poljedelstvo trpi, si lahko vsak sam predstavlja.

Dejstvo, da se tudi naši slovenski poljedelski delavci in mali posestniki izseljujejo, in da tudi pri nas na slovenskem primanjuje ljudi za intenzivno obdelovanje zemlje, se ne da oporekati. To izseljevanje se vrši deloma v mesta, deloma na tuje, posebno nemške kraje, deloma v Ameriko. Iz spodnjega Štajarskega in Koroškega gredo mladi ljudje, najboljše moč posestnikov, zvečina v nemška industrijska središča, posebno na gornje Štajarsko, in znano je, da živi n. pr. okolu Leobna velika kolonija slovenskih delavcev, ki so seveda v narodnostnem oziru za nas izgubljeni, in ki s svojo močjo in vztrajno delavnostjo v gospodarskem oziru množijo tuj kapital. Mnogo naših ljudi gre na Prusko, posebno v Vestfalsko, od koder se mnogi nikdar več ne vrnejo ter so za nas za vedno izgubljeni. Iz Kranjske, sploh iz južnih slovenskih pokrajin pa se izseljujejo našinci v italijanske kraje, kjer jih kot pridne delavce dobro rabijo ali pa v Ameriko. Le malo je takih, ki se z Amerike s cvenkom v žepu vrnejo. Večina ostane onstran morja v novi domovini, doma pa propada dom in polje.

Ta izseljevanja so le naravna posledica naših poljedelskih razmer. Glavni vzrok jim je želja po nekem lepšem, brezskrbnejšem življenju. Ljudje na kmetih vidijo, kako se v mestu dobro živi, koliko različnih ugodnosti mesto ponuja; vidijo, da ima navadni dninar in delavec za delo naložene ure, in da se po skončanem delu vrne na dom k svoji družini. Medtem ko morajo oni na kmetih vstajati v jutro, ko se zora vzdigne, in delati v potu svojega obraza v trdi zemlji pod pekočim solncem težka dela do teme, dokler se sploh še kaj vidi, gre mestni delavec ob 6. ali 7. uri zjutraj na delo, ima med dnevom določene ure za počitek in skonča delo ob 6. ali 7. uri zvečer, ne da bi se moral brigati, kakó in koliko je naredil. V soboto pa dobi zaslužen plačo, in ima dovolj in boljše priložnosti, si s svojim zaslužkom urediti življenje prijetnejše

kakor oni na kmetih. Seveda vidi naš kmetški delavec in mali posestnik samo prijetne strani mestnega bivanja, vidi samo lepo oblečene ljudi, lepe gostilne, lepe prodajalne, koncerte, godbe in gledališča, ne vidi pa zaduhlih lukenj, v katerih prebivajo delavci v mestih, ne vidi neštivilo sirot, pol nagih žensk in dima in ne gladu po ulicah, ne čuti smrada in katerim je prezgodaj umrl krušni oče. Res je tudi na kmetih dosti siromašnosti, pa toliko in tako hude bede kakor v mestih ni.

Poleg tega na videz malenkostnega vzroka za izseljevanje v mesta, katerega pa more v vsej njegovi moči presoditi le tisti, ki kmetško dušo dobro pozna, je upoštevati vsekakor tudi dejstvo, da se za mestnega, fabričnega delavca več skrbi, da so se za njega uvedle mnoge dobrodnele naprave in da obstaja mnogo njega varovajočih zakonov, da se pa za poljedelskega delavca, za dekle in hlapce, za male posestnike, ki se obenem tudi pogode za delo, dosedaj ni storilo ničesar. Stanje teh je ostalo na stopnji, kakor pred desetletji. Sam sebi prepuščen je delavski stan na kmetih propadal in propal — tako da imamo sedaj mesto čilih in zdravih moči, mesto zadovoljnih poslov in samostojnih malih posestnikov le še bebce ali starikeve ženice in možake, mladi in delavni ljudje pa poljedelstvo zapuščajo in silijo v mesta, kjer se ali ohranijo na površju in si ustanovijo eksistenco ali pa moralčno in fizično propadejo ter množijo mestni proletarijat.

In s takimi inferiornimi, slabimi in neukimi močmi naj potem poljedelec napreduje in se okrepi?

Tudi naši večji in veliki posestniki se bodo morali na lastnem telesu prepričati in poučiti, da se s takimi močmi ne more zboljšati kultura, da se nasprotno kmetijstvu le more pomoči, če se delavsko vprašanje kot eno najvažnejših čim prej reši in se posreči to izseljevanje v mesta in tujino vsaj nekoliko omejiti in kmetijstvu pridobiti ali ohraniti povprečno dobre delavske moči. — Izseljevanje se seveda ne bo dalo nikdar popolnoma preprečiti, more se pa omejiti s tem, da se kakor za mestne tako tudi za kmetške delavce skrbi ter se jim pomore do strpljive eksistence.

Študiranje tega vprašanja priporočam predvsem bodočim stanovskim zadrugam. V njih delokrog spada to razmotrivanje. Sredstev ne bo težko najti in nekatera so se v drugih krajih že poskusila.

Tako bi bilo dobro premišljevali in bi se moralo uvesti obligatorično zavarovanje poslov, dekel in hlapcev ter onih delavcev, ki so s samostojnim večjim posestnikom v kontrakti zvezi, za slučaj bolezni, nezmožnosti za delo, starosti in nezgod, kakor je vse to deloma že

upeljana postavnim potom pri industrijskih in obrtnih delavcih.

Skrbeti bi nadalje bilo, da dobijo delavci in posli primerna stanovanja mesto ležišč v hlevih in smrdečih luknjah ali skednjih in parnah. Urediti bi se morala dolgotrajna dela, in gledati bi se moralo, da dobe delavci in posli življenskimi razmerami primerne plače. Upoštevati bi se moralo tudi to, da je v interesu večjih posestnikov in kmetij, pomoči delavcem do samostojnosti, da postanejo sčasoma posestniki z lastno hišo in malim posestvom, ki bo v nekoliko — četudi mali meri — prehranjalo družino. Predvsem pa se mora naš kmet otresti pogubnega mnenja, da je za poljedelskega delavca vsak, in še tako neuk človek sposoben.

Skrbeti se mora torej za zadostni pouk delavskih strok, za njihovo izobrazbo, posebno v poljedelstvu. Seveda bi trebalo ob enem reform pri kmetu ozir. večjem posestniku samem. Dokler se ta ne bo reformiral, tako dolgo sploh ni pričakovati zboljšanja kmetijstva in — njegovega delavstva ter ni računati, da bi se delavske razmere na kmetih spremenile.

Vsa ta in še mnoga druga vprašanja čakajo nujne rešitve. Kličem torej zopet na delo in vabim zopet naše kmetovalce in njihove prijatelje, da se začnejo že enkrat gibati v svojo lastno korist.

Celjske in štajarske novice.

(Koncert narodne godbe) v soboto 15. t. m. zvečer v „Narodnem domu“ nudil bode, kakor čujemo, udeležencem z ozirom na izbran spored prav poseben užitek. Godba bode svirala poleg nekaterih lepih starejših komadov tudi precej novih izbranih skladb. — Gotovo bode podpornike godbe ter sploh celjske in druge Slovence zanimala vest, da praznuje celjska narodna godba ravno s prihodnjim koncertom svoj 100. javni nastop, — jubilej, ki ga privatna godba redko doživi. Radi tega je pričakovati, da nihče ne zamudi te prilike ter pokaže s svojim obiskom naklonjenost godbi, ki jo v sedanjih politično neugodnih časih gotovo v polni meri zasluži. Vstopnina za udeleženca, za neude 50 v.

(C. kr. okrajnemu glavarstvu v Celju v upoštevanje.) Dne 17. t. m. se vrše v Celju volitve pridobinske komisije davčne družbe 2., 3. in 4. razreda za mesto Celje. Pri volitvah v prejšnji dobi so bili izvoljeni sami Nemci in je tudi politična kot davčna oblast imenovala poleg izvoljenih članov v komisijo same Nemce, dasiravno ji ne more biti neznano, kako znatno število slovenskih davkoplačevalcev je vsled tega brez vsakega vpliva pri poslu pridobinske komisije. Prav škandal bi bil, ako bi se pri letošnjem imenovanju članov pridobinske komisije hotelo s strani pristojne oblasti zopet enako po-

„Torej Ti žaluješ?“

„Kaj pa še, ne bodi vendar tako bedast, saj jih je še več! — Nikar ne misli, da bi šel v Dravo ali pa, da bi še nocoj nastavljal samokres na srce, kakor nekdo, ki je streljal na svoj prst, ker drugega cilja najbrž ni imel. Sedaj pa dovolj o tem! — Pojdi, Karol, greva rajši k „Jelenu“ na čašo piva — — —“

Tašča.

Maloruski, spisal Marko Vovčok.

I.

Živela je nekoč v naši vasi udova Orliha. Jaz sem bila še otrok in se ne spominjam dobro, ali čula sem vse od pokojne matere. Bila nam je Orliha sosedka. Pred očmi mi je ta Orliha, kakor v megli: visoka, v rdeči kapici.

Mož ji je že davno umrl; starejšega sina so ji Turki ubili, mlajši je bil pri materi in gospodaril. Prvi mladenič v selu: krasen, da bi mu mogel z lica vodo piti, okreten, vesel in delaven. Mater je zelo spoštoval in stara je pazila nanj in ga čuvala bolj, nego oko v glavi.

Namislila si je Orliha, da bo oženila svojega Vasilja in začela je iskati ugodne deklice. Če se snidejo devojke na ulici in se poigrava — precej je Orliha tam in prisluškuje. . .

— Ne jemlji, — govori, — moj sin, bogate; mi sami nismo bogati; poišči mirno in dobro.

— Dobro, mati! Poiščite jo Vi, in jaz se bom oženil.

Ko je mati iskala, jo je sam našel. Bilo je v Višnjah na letnem sejmu in od tega dne je odhajal vsak večer z doma. Mati je spoznala to, prej kot vsi drugi: Vasilj hodi k Hani Koroljevni.

— Moj sin, — mu je rekala, — ne jemlji te bogatašice, ker bo silno ohola: to je očetova hči, razposajena in domišljava; varuj se je!

Ni bilo druge. Poslali so snubače in naredili svatbo. Pripeljali so mlado k tašči.

Koliko je imela dote! Vozili so ga na deveterih vozih in pred vsakim so šli štirje voli.

Vsi so jo občudovali; kakor polna roža. Samo stara Orliha jo je neveselo pogledala, dočakavši jo s soljo in kruhom.

II.

Preživeli so leto dni. Kakor je mlada Orliha prišla na ulico in spregovorila, ali se nasmejala, so se je tudi stari ljudje razveselili.

Ako je kdo vprašal staro Orliho:

— Kaj delajo Vaši otroci? Imate-li dobro nevesto?

— Da, kakor očetovo hčer, — odgovori in ne reče ničesar več, kakor da je gluha.

Nekoč je moja mati delala v svoji hiši. Pride Hana. Mati jo pogleda: zelo je utrujena. Sede zraven nje, pa reče:

— Kaj ti je, moja Haljočka? Zakaj so ti oči vpale? Kaj si se razžalostila?

Hana ploskne z rokama in solze se ji vlijejo, kakor biserno zrnje:

— Tašča me ne ljubi. Ogovarja me, tira me z božjega sveta in mi prigovarja, da sem očetova hči! . . . Oče moj, ko bi bil ti vedel, kako bom nesrečna, bi me bil že v povojih v globokem studencu vtopil!

Mati vpraša, kaj je in kakšen razpor je nastal.

— Ona me že iz prva ni imela rada. Moje najlepše svilene pregače mi je pokvarila, karkoli vzamem v roke, vse se mi pokvari; a vsemu temu je kriva ona, to jaz dobro vem! Vse mi izkazi! Vedno govori Vasilju: „Prodaj te volove, (ki jih imam od očeta). A jaz govorim: Ne! Zakaj se naj prodajo? Vasilj jih res ni peljal na sejem, a ona se je navalila na mene: „A, vražja hči, ti si me osirotela! Moj Vasilj se je odvrnil od mene! Toda čakaj! Jaz se ti bom že zahvalila!“

— Ubogaj jo, Hana, — ji govori moja mati. — Kaj hočeš storiti!

— Zakaj se ji naj pokorim? — vikne Hana. — Ne! Kakor kdo govori, tako se mu odgovarja.

III.

Neke noči ne more mati spati. Sliši . . . v sosednjem vrtu nekdo šepetati, odpre okno in začne poslušati.

stopati. Mi bi morali zoper tako namero že v naprej najodločneje ugovarjati. Da vidimo!

(Markhl v ternu za svetnika v Celju.) Neverjetno zveni novica, da je znani Markhl predlagan za svetnika pri okrožnem sodišču v slovenskem okraju celjskem. To je oni Markhl, ki je zadnjič v sveti jezi zarenčal, da je provokacija, če ga kdo, kadar govori kot uradni predstojnik, slovenski kaj povpraša. Radovedni smo, ali bodo naši poslanci dosegli, da ta mož, ki slovenski jezik tako sovraži, ne pride v poštev kot svetnik sodišča v skoro izključno slovenskem okraju. Saj bi moral nazadnje zblazneti, če bi se čutil vsakokrat izzivanega, če bode Slovenec ž njim v svojem jeziku govoril. To pa ni pravi temperament za sodnika. Torej!

(Slovenski doktorji in nemškutarska za-bitost.) Jej, jej, kako je pošegetalo gospodo za, pred in pod celjsko lažnjivko po celem njihovem pregrešnem truplu, čitaje, da so za vsako nedeljo napovedani slovenski shodi. Ker poznamo te gospodke tako dobro, kakor se le sami morejo poznati, vemo tudi prav dobro, da jih takrat najbolj boli, kadar lažejo, da se jim godi najboljšje. V takih slučajih je „vahtarca“ polna smeha in zasmehovanja, ali pod to krinko se skriva razočaranje, zavist in tuptatam tudi obupnost. Vse znake prisiljene resignacije kaže tudi notičica v zadnji lažnjivki, naslovljena „Pervaken an der Arbeit“, kjer se nemčurska reva zgraža nad slovenskimi doktorji. „Kar slabo prihaja človeku vsled samih doktorjev“, vzdihuje ubogo nemčursko kljuse in prav radi mu verjamemo, saj so te besede pravi „Armutszeugnis“ za vahtarčne pristaše, med katerimi je proketo malo doktorjev razun par celjskih advokatov s slovenskimi imeni in s slovensko krvjo. Kaj pa hočete, revčki, če imate svojo nemčursko pamet zaplankano in razum zašit, da vam je doktor „nedosegljiv“, če se prav napenjate kakor ona žaba v bajki in padate v omedlevico zaradi slovenskih bistrih glav, ki vkljub vsem vašim naporom, da bi jim to onemogočili, z najboljšim uspehom dovršujejo svoje študije in prihajajo kot doktorji v svojo domovino. Pa saj je znan oni priznani rek, da je Slovenec, kar se tiče bistre glave, najmanj štirinajst dni pred Nemcem, koliko bo šele pred takimi ljudmi, ki so jim v nemčurstvu možgani zgnili ali pa vsaj splesnili. „Vahtarca“ pač zastoni vzdihuje po „svojih doktorjih“. „Wo nichts zu haben ist,!“

(Nemški parni mlin v Celju.) Celjski Nemci bi radi mleli. Paromlinarja gosp. Petra Majdiča neizmerno zavidajo za veliki promet njegovega podjetja. Zato so sklenili ustanoviti nemški parni mlin. Seveda mariborska paromlinarja Nemca Scherbaum in Franz vsled tega z zobmi škripata, kajti novi parni mlin jima bode odvzel znatno število odjemalcev. Zaradi imena,

katero bi naj nova delniška družba nemških mlinarjev imelo, vnel se je pa velik prepir. Nekateri predlagajo, naj bi se pridjalo ime „allgemeine Cillier Verlustgesellschaft“, ali z drugimi besedami za krah ali polom.

(„Vahtarca“ in ljubljanski izgredi) Kdo se ne spominja onih groznih romanov, ki jih je spustila celjska lažnjivka v svet ob priliki nemških izgredov v Ljubljani. Cele kolone je posvetila blaženi in baje tako krivo obdolženi ljubljanski nemškutariji, celo en uvođen članek je špogala znanemu ljubljanskemu razgrajču vele-nemcu Verhouzu, bivšemu pisarčku na kolodvoru južne železnice, ker je isti baje vsled svojih pouličnih barabstev dobil dve pismi, s katerima se mu je baje grozilo s smrtjo. „Vahtarca“ se ni mogla nikakor dovolj izpsovati nad „lopovstvom“ slovenske Ljubljane in je klicala vse biriče in hudiče na pomoč zoper „slovenske bandite“, ki velezaslužnemu Verhouzu pretijo s smrtjo. Ni čudno torej, da so se začele tudi oblasti zanimati za grozilni pismi. Potrkali so možje postave pri Verhouzu, ali možic se ni mogel oglasiti, kajti ni ga bilo več doma. V največji vročini mu je prišlo na misel, da gre na potovanje — v Italijo, kjer je ravno sedaj gotovo temperatura najprimernejša za potovanje. In šel je na pot, ker mu je v Ljubljani postalo malo prevroče, ker bi bil moral možem postave obstati, da je oni grozilni pismi pisal sam, da bi si s tem zaslužil venec in bojno slavo med svojimi vrednimi bratci in morda še kaj drugega. In naša ljuba celjska „lažnjivka“ špoga temu gospodu lažnjivcu v čast cel članek. Sedaj pač vemo, zakaj je pred par dnevi neki sivček s črnim križem na hrbtu tako zadovoljno pomigaval s svojimi ušesi, ko je šel tamkaj mimo, odkoder prihaja „vahtarca“ v vsej svoji lažnjivi gloriji — veselil se je, da mu je Bog dal toliko več pameti, kolikor jo je drugim premalo.

(„Gospodom P, P, T.“) — „Ni treba zahvale! Obramba je bila le naša dolžnost. Haj!“ — „Vahtarca“ milostljivo odklanja zahvalo gospodov uslužbenecv c. kr. sodišča v Celju, gg. P, P, T, ka-tere je vsled naše notice o izzivanju s frankfurtarskimi trakovi tako hlabro branila, ako se par navadnih psokv, katere je blagovolila izkašljati na nas, more in sme imenovati obramba uslužbenca c. kr. sodišča proti istinitemu izzivanju z veleizdajalskimi frankfurtarskimi trakovi. Gospodje P, P, T. že vedo, zakaj so se „vahtarci“ zahvalili, mi pa tudi.

(Iz Dobrne pri Celju) se nam piše: „V predzadnji številki se cenj „Domovina“ bavi z odlično osebo g. Zlatečnika-Potočnika-sina. Kaj, g. urednik, še niste poznali tega gospoda? To se nam dozdeva malo čudno, saj je vendar to tisti Zlatečnik, ki je stuhtal, da sta na Dobrni dve izobraževalni društvi, namreč „Bralno društvo“

in — „fajerber“. Ker je vedel, da je „Bralno društvo“ slovensko, oklenil se je z vsem ognjem „fajerberov“, da bi se izobrazil po fajerberkarsko. Dvakrat je bil baje pri „eksercirungi“ in že je bil „izobražen“. Izstopil je. A pri zadnjem fajerberkarskem hajlanju 4. junija bil je zopet zraven. Slovenski fantje na Dobrni se povprašujejo je-li Zlatečnikovo hrepenenje po fajerberkarski izobrazbi kaj v zvezi s tistimi slavnoznanimi 70 sodčeki piva, ki so se hoteli stočiti o priliki fajerberkarskega hajlanja, a dosedaj še jim nihče ni odgovoril na to vprašanje. — Kaka da je izobraženost g. Zlatečnika-sina, o tem vedo celjski sodniki nekaj pripovedovati; kajti prikupil se jim je baje tako, da so mu naklonili že več mesecev prostega stanovanja v Celju in drugod. Hajl.

(Šaleško učiteljsko društvo) je zborovalo dne 8. t. m. v Šalah pri Velenju. Na dnevnem redu je bila hospitacija v II. razredu. Gospica Tončka Likar je obravnavala učno sliko iz slovnice, tema: „Zaimek“. Z vso pozornostjo smo sledili zanimivemu pouku in gdč. učiteljci se je na splošno zahtevanje izrekla zahvala na požrtvovalnem trudu. Izmed dopisov je gospod predsednik Ivan Koropec prečital dopis okrajnega odbora, v katerem se na prošnjo „Šaleškega učiteljskega društva“ podelita dve štipendiji po 300 kron za revne učiteljske študijah v našem okraju. Nato se je volil delegat za zborovanje „Lehrerbunda“ v Lipnici, v kar se je oglašil gosp. A. Nerat. Dalje je sledil razgovor o temah za okrajno učiteljsko konferenco. Teze sta prečitala gospoda učitelja Fr. Skaza iz Velenja in J. Smolnikar iz Zavodnje, na kar se je izrekla omenjenima gospodoma zahvala. Potem je predlagal predsednik, da naj naše društvo deluje na to, da se v našem okraju uvedejo za šolske zamude take tiskovine, kakor se nahajajo v mariborskem okraju. Gosp. učitelj Vrečko je predlagal, naj se tudi v naših šolah uvede Bezjak-Schreinerjeva vadnica. Oba predloga sta bila enoglesno sprejeta. Zborovanja so se udeležili z majhno izjemo vsi društveniki in kot gosta gospoda učitelja-voditelja J. Burkart od Sv. Miklavža in J. Peitler iz Št. Vida. Po zborovanju so se zbrali udeleženci v gostilni pri „Dolfu“ k skupnemu obedu. Gospej Dolfovi bodi tem potom izrečena najtoplejša zahvala na njenem trudu, ker je skrbela za izvrstno postrežbo. Vršile so se razne napitnice, s katerimi se je učiteljstvo navduševalo k vzajemnemu delovanju in k vztrajnosti v trudapolnem poklicu. Pozno je bilo, ko smo se ločili s prepričanjem, da smo preživeli lep dan v prijetni družbi. Vi pa, cenjene gospice kolegije in gospodje kolegi, udeležujte se tudi v bodoče v takem številu društvenih zborovanj, da s tem pokažemo našim nasprotnikom, kaj

— Hana, srce moje! — govori Vasilj. — Zakaj si zopet plakala?

— Ne puščaj me same, Vasilj! Ne morem misliti, kako bi samo en dan brez tebe živela! Meni je tužno in težko!

— Kaj ti je, moja ribica? Morebiti mati? Jaz sem jo prosil, da te ne žali, ko sem odšel.

— Ona mi ni rekla ni besedice, Vasilj, celi dan mi ni v oči pogledala. Žalostno, žalostno je bilo v hiši!

— Kaj to dela ta Orliha! — pomisli moja mati. — A zdi se mi, da je pametna ženska.

IV.

Prišla je žetev, dozorela je Vasiljeva pšenica: krasna, vse klas pri klasu. Naša njiva je ob njegovi in moja mati je hodila skupaj s Hano na polje. Nekega jutra jo je čakala in čakala in odšla sama. Hana je prišla šele po kosilu, vsa blede in vsa se trese; mati se prestraši: kaj se je zgodilo?

— Nekaj me žge okolu srca kakor ogenj, — reče Hana. — Niti stati ne morem. Komaj sem se do njive privlekla.

— In kaj tašča? — jo vpraša mati.

— Oj, teta moja ljubljena! To noč sem jo videla v najini sobici. Prebudila sem se, in ona stoji v mesečini, vsa bela, razmršena. Jaz sem zakričala in ona je odšla.

— To se ti je samo tako zdelo, moje dete! Zakaj bi ona po noči prišla?

— Ne, ne: videla sem dobro.

— Je-li jo videl Vasilj?

— Vasilj ni prenočil doma, ker je odšel. . .

Niti on mi ne veruje. . . Jaz ne bom danes našla niti snopa, ne morem niti roke vzdigniti. Čakala bom Vasilja, rekel mi je, da pride zvečer in me odvede domov.

V.

Mati je začela žeti. Proti večeru se ogleda in ne vidi Hane; morebiti je odšla domov. Vpraša druge žanjice, če so jo videle; kličejo jo, ne odzove se; gredo k onemu mestu, kjer je bila, — ni je! V tem jo najdejo med brazdami. . . Leži, kakor da spi, krasna in sveža, kakor cvet. . . Večer je dal Gospod tako jasen, tih, a ona leži kakor živa v pšenici, in klasje se nad njo pregiblje.

Odidejo po Vasilja: bil je nedaleč in kosil; našle so ga, in on odide ves vesel k njej. A ko je v gledal svojo Hano mrtvo, vzdigne koso in se prebode: nihče si ni upal niti z očesom treniti. Tako je padel zraven nje.

VI.

Šle so k stari Orlihi. Pričakala je mojo mater že na vratih, kakor da jo je čakala. Mati reče!

— Vaša nevesta je umrla!

Stara je stisnila zobe in se udarila na prsa z rokama:

— Kaj naj storim? Bilo ji je sojeno! — reče. Ni zajokala, stala je nema, vsa bela.

Mati se je prestrašila in ni vedela, kako ji naj pove o sinu; a že so ju nesli.

— Glejte nesejo oba! — reče mati.

A Orliha vikne:

— Kaka oba?

— Tudi vaš Vasilj je mrtev!

Kako se je prestrašila, kako je odhitela! Malo da ni mrtveca ljudem iz rok iztrgala: pri-jela ga je za glavo in jokala nad njim. . . Ah, strašna je bila. . . Bila je brez robca, sivi lasje so se ji vsuli po plečih, vsa razmršena, vsa krvava; hodila je okolu sina in vikala, kakor bi ji bil Gospod Bog razum vzel.

Preoblekli so mlada in ju položili skupaj na mizo; nekateri so ostali v hiši, drugi odšli. Čudili so se, da ni Orlihe nikjer, kakor da se je v zemljo vgreznila. Res so jo drugi dan našli za zidom mrtvo; vsa je bila črna, črna kakor bezgovina.

Mlada so skupaj pokopali, staro malo pozneje. A hiša se je razvalila; nihče je ni kupil, ker so govorili, da hodi vsak večer, ko izide mesec, mlada Orliha po dvorišču. V tihi noči sedi na mesečini, sklepa bele roke in čaka svojo taščo ter jo graja:

— Ti si mene mlado s sveta spravila, stara Orliha!

zmore složno in vzajemno delovanje. Meseca novembra na svidenje v Šoštanju!

(Slov. pevskega društva „Vranska Vila“ na Vranskem) zabava dne 9. t. m. obnesla se je prav dobro. Obširni vrt gostilne „Slovan“ bil je do zadnjega zaseden, k čemur so najbolj pripomogli ljubi gostje iz Zadra, Šoštanja, Motnika in Št. Jurija! Tudi Vrančani so bili večinoma zastopani, a prav posebna hvala gre Motničanom, katerim hočemo ta poset podvojeno vrniti. Pevske točke so ugajale in pesem „Na straži“ se je celo morala ponoviti. Mnogo smeha povzročilo je šaljivo ribstvo. Z opombo, da je bil tudi gospod blagajnik s to zabavo jako zadovoljen, izrekamo vsem, kateri so k temu na katerikoli način pripomogli, najsrčnejo zahvalo.

(Nove železnice. Iz Dunaja se nam poroča, da je železniško ministrstvo že sklenilo trasiranje železnic Polzela-Kamnik in Rečica-Gornjigrad. Izdelovanje splošnega načrta za železnico Kamnik-Polzela se je poverila celjskemu inženjerju Lindauerju, gornjegrajska proga pa dunajskemu inženjerju Rindlu. Začelo se bode trasirati že ta mesec. To je pridobitev v tem oziru neumorno delavnega poslanca viteza Berkisa.

(Ščuvanje zoper slovensko narodnost v Konjicah.) Pred nekaj leti je bil urednik „Slov. Gospodarja“ obsojen v večmesečni zapor, ker je list samo na kratko omenil, da se govori, da bi bili ptujski Nemci požgali hišo nekega narodnega gostilničarja, v kateri se je dan pozneje name raval vršiti slovenska veselica. V Konjicah je pa bil pred nekaj dnevi požar pri nekem možu nemškega mišljenja in so nekateri nemčurji javno dolžili Slovence požiga. Ker je to očitno zelo nevarno ščuvanje zoper vse slovensko prebivalstvo, vložila se je baie zoper nekatere ščualce kazenska ovadba. Radovedno se pričakuje ukrepov drž. pravništva.

(Št. Jurij ob juž. žel.) Sicer malo pozno, ali vendar prosimo za sprejem sledečih vrstic. Veselica podružnice družbe sv. Cirila in Metoda dne 2. t. m. je uspela nad vse pričakovanje iz bomo. Obiskali so nas v veliki množini vrli Celjani, na čelu s svojimi požrtvovalnimi društvi, prišli so gostje iz vseh krajev zavedne okolice, prišli so iz Savinjske, Savske, Dravinjske in Dravske doline, — prišli so iz bele Ljubljane. Precej velik vrt in še zato nalašč prirejeni prostor je bil do zadnjega sedeža natlačen. Ob pol treh nam je pripeljal lokalni vlak, ki ima v navadi le tri vozove — polnih štirinajst vozov milih gostov samo iz južnih strani. Na čelu „Narodna godba“ in „Celjski Sokol“ so korakali na 20 minut oddaljeni veselični prostor, povsod navdušeno pozdravljeni. Na licu mesta je vse pozdravil podružnični načelnik gospod Praunseis ml. z navdušenimi besedami, zagotavljajoč jih našega velikega veselja na obisku, kjer se zopet nudi lepa prilika, da si posegamo bratski v roke, vnmajajoči se za narodno svetinjo s tem, da položimo vsak po svoji moči dar — domovini na altar! Krepki „živio“-klici so doneli v priznanje govornikovih besed. Starosta „Celjskega Sokola“, g. dr. Dečko, se mu zahvali v izbranih besedah naglašujoč, da je „Sokol“ zmiraj pripravljen poleteti med narod, ga braniti in navduševati ter čuvati enako sokolu v zračnih višinah s svojim bistrim očesom naše narodne svetinje. „Radi smo se odzvali vabilu zavednih Šentjurčanov, radi prebijemo med vami nekaj prijetnih ur v bratski slogi — zavedajoč se, da smo svoji med svojimi!“ Gromoviti „živio“-klici na stotine zbranega naroda so temu pritrjevali. Na to je hitel iskat vsak zavetnega prostorčka, da se odpočije in okrepeča. Ob štirih se je pričel koncert, o katerem smo že poročali, in telovadba „Celjskega Sokola“. Med tem so pridno delali pododseki. Vrle narodne gospice in dekleta v narodnih nošah so pridno prodajale šopke, trake, razglednice, številke za srečolov, korijani doli in konfeti. Liki neutrudljivim čebelicam so kramljale okoli navzočih ter nabirale prispevkov. Tukaj te je ustavila pogumna Anica, tamkaj Milica in Lojzika. — Na drugem koncu si videl vrlo Rožico s prijateljico s Kalobja, kako prepričevalno je ponujala prijetim svoje reči. Ljubko ti je priskakljala Erna, Marta in Malčika in kupil si — moral si kupiti, kar so ti nudile. Vse, vse so kazale svoje prepričanje in navdušenost za

stvar, ena je hotela prekositi drugo dražestno vabeč. S požrtvovalnostjo in veliko vnemo ste delovali gospici Golinova in Sivkova v „narodni kavarni“, ki je bila zmiraj natlačeno polna! Vsem bodi tukaj najlepša zahvala! Ta nastop bodi Vam v prijetno zavest, da ste žrtvovali svoje nežne moči v prid svojemu milemu narodu! Vaše delovanje nam je pripomoglo, da smo v kljub velikim stroškom zamogli odposlati samo od prodanih stvari še vendar lepo svotico, 150 K, glavni družbi v Ljubljano. Akoravno smo imeli podružnično zborovanje na prvem mestu, vendar nismo prišli v obilici drugega dela do tega, ter ga preložili na ugodnejši čas. Na dan veselice, kakor med pripravami so nas krepko podpirali vrli domači dijaki in drugi gospodje. — Čast jim! Vsem drugim pa — osobito vrlemu „Celjskemu Sokolu“, „Celjskemu pevskega društva“, „Del. podpornemu društvu“, „Narodni godbi“, dom. meš. pevskega in tamburaškemu zboru bodi naše javno priznanje in lepa hvala. Da, lepo je bilo! Obči glas je bil — da ta veselico prvakuje mnogim v okrožju. Da še doživimo več takih!

(Shod v Spodnji Polskavi) Ta shod se je imel vršiti 16. t. m., v resnici se bo pa vršil teden dni pozneje, dne 23. avgusta. Shod je za Polskavo zelo važen in bo udeležba zategadel zelo mnogobrojna. Govorila bosta poslanec Robič in dr. Kukovec. Pozivljamo že danes k mnogo številni udeležbi.

(Razpis zdravniške službe.) Služba distriktnega zdravnika za vuzeniški okraj je razpisana. Pogoji so razvidni iz tozadavnega oznanila.

(Iz Središča.) Sejem za žrebete bode v Središču dne 24. avgusta t. l. Dosti težkih pa tudi lahkkih žrebet prignalo se je lansko leto na sejem, katera (zlasti težka) so se prav dobro tržila. Vabijo se konjerejci in kupci — ker oboji bodo s trgovino zadovoljni posebno letos, ko je v okolici dosti lepih žrebet težkega plemena.

(Dragotinci pri Sv. Juriju ob Ščavnici.) Skromno leži naša vas med rečico Ščavnico in zelenimi vinskimi griči ter le redko kedaj se čuje kaj o nas. Zdaj pa vendar, g. urednik, je prišel čas, ko so se tudi tukaj začeli gospodarsko in narodno zavedati, kar priča dejstvo, da so si že letos popravili in navozili cesto, kar bode mnogo olajšalo promet in da se je tukaj tudi letos ustanovilo slov. prostovoljno gasilno društvo. Napis na brizgalničnem poslopju „Bogu v čast in sosedu v korist“ naj v prihodnje priča potniku, da tudi tu biva Sloven, kateri ljubi svoj dom in želi videti svoje sosede srečne. Nova brizgalnica se bode v nedeljo, dne 23. avgusta t. l. med službo Božjo pri farni cerkvi sv. Jurija slovesno blagoslovila ter izročila svojemu namenu. Dal Bog, da bi mu dobro služila, da bi bilo to vsaj kot malo zadostilo načelnikstvu, katerega je stalo premnogo truda in stroškov. Ob enem nas pa tudi veže dolžnost, da na tem mestu zahvalimo vse čast g. dobrotnike kateri so našo težko stvar tako iz srca podpirali in nam naklonili skupaj 273 kron. Načelnikstvo gasilnega društva izreka vsem najpristrčnejši: Bog plati! Prosi pa tudi vse bližnje in daljne rojake za skromno sopomoč tudi v prihodnje.

(Krapina.) Kneippovo kopališče v Krapini obiskalo je dosedaj preko 200 gostov, in če se pomisli, da je bilo kopališče odprto šele početkom meseca julija, je vendar dosedanj uspeh jako povoljen. — Med drugimi gosti je tudi rektor zagrebskega vseučilišča g. Vekoslav Klaić, drž. poslanec g. Vekoslav Spinčić, preč. g. Ivan Fabris, kanonik iz Dubrovnika, vseučilišni profesor iz Zagreba g. Bauer in mnogi drugi odlični gosti. Dne 2. avgusta je bila veselica v kopališčnem parku v Dolcu, pri kateri priliki je tukajšnje tamburaško in pevsko društvo uprizorilo opereto „Matek i Janica“, ki je izpala na občno zadovoljnost. Bili so prisotni tudi tamburaši iz Vukovara, kateri so odigrali in odpeli poslancu Spinčiću pri njegovi mizi dve hrvatski pesmi, na kar se je on globoko ginjen zahvalil, naglasivši osobito, da je tu našel pravo hrvatsko zavest, na kar je zopet iz tisoč grl zaoril klic: „živio Spinčić“. Zvečer se je zažgal umetalen ogenj, na kar se je pričel prav živahen ples. S tem smo zaključili našo zabavo z željo, da nam slavno kopališčno ravnateljstvo priredi še več takih izvenrednih užitkov.

Turistična pisma.

II.

Nemško planinsko društvo „D. u. Oe. A. V.“ je zborovalo letos v Bregencu, lepem mestu ob Bodenskem jezeru od petka do ponedeljka 24. do 27. julija t. l. Zbralo se je čez 2000 nemških turistov in prijateljev planinstva.

Ker ima to društvo tudi po naših planinah svoje kočje in tudi tukaj napravlja pota itd., naj spregovorimo o njem par besedic. Ne, da bi navduševali naše rojake zanj, ampak da pokažemo našemu svetu, kako mogočno je to društvo in kako v edinstvu delujejo Nemci za planinstvo, dandanes prevažno stroko v narodnem in gospodarskem smislu.

D. u. Oe. A. V. (Deutsch und Oesterreichischer Alpen Verein) ima 291 podružnic in vseh članov 55 974. Za leto 1904 znaša proračun dohodkov in stroškov po 367 800 mark. Stari odbor se je znova izvolil za dalnja tri leta in stoluje za to dobo upravni odbor zopet v Inomostu. Prihodnje zborovanje je l. 1904 v Bolcanu.

Oo daleč in od blizu so prihiteli Nemci v Bregenc, da s tem izrazijo svoje veselje nad delovanjem ogromnega društva. Videli si tukaj zbrane vse sloje naroda in tudi preprosto ljudstvo je iz okolice privrelo v mesto pozdravljati svoje rojake.

Ko sem čital poročila o navdušenosti, ki je vladala te dni v Bregencu, mislil sem na naše razmere.

Žal, da je pri nas Slovencih še mnogo takih, ki ne znajo ali nočejo prav ceniti važnost planinskega društva. Tudi med takozvano inteligenco najdemo celo sovražnike planinstva. Nekateri so tako malenkostni, da iz osebnih ozirov ne podpirajo delovanja Sl. pl. društva in tudi taki „na odnjaki“ se najdejo, ki društvu nasprotujejo, ker je slučajno ta ali oni v odboru.

Toda pustimo te žalostne posameznosti ter govorimo o čem drugem.

V Savinske planine je prišlo letos že precej tujcev in veseli nas, da slišimo od vseh le besede priznanja in zadovoljstva. Te dni je pravil star mož — Nemec, ki je prepotoval že večji del Alp, da ni pričakoval v Savinskih planinah toliko naravnih krasot, tolike narurine izpremembe. Razdrapani ostri vršaci te spominjajo na Dolomite, Robanov kot in Matkov kol sta divje romantična, v tem ko idilično lepa Logarjeva dolina nima para drugod.

Na Ojstrici bilo je letos do 50 turistov. Prva sta bila dva vseučiliščnika dne 15. junija. Lansko leto bilo je vpisanih v spominsko knjigo Sl. pl. društva na vrhu Ojstrice samo 45 posetnikov te najlepše gore Savinskih planin.

Na Okrešlju se je vpisalo l. 1902 izletnikov 136; prvi bil je tam 23. junija, zadnji pa 13. septembra 1902. V Logarjevi dolini pri Piskerniku se je minolo leto oglasilo 291 turistov. To je od leta 1887, kar imam podatke najvišje število. Splah moramo z veseljem konstatovati, da število turistov v naših planinah vidno raste.

Na Golčki planini nad Mozirjem in Rečico stoji ljubka Mozirska koča. Z ozirom na njeno krasno lego — skozi okna vidiš vso Savinsko dolino do Celja — in pa na lahek in udoben dohod, mislili bi si, da je ta koča dobro obiskovana. Žal, da temu ni tako. Premalo reklame delate Mozirjani za svojo kočjo! Vsak tujec, ki pride v ta prelepi trg bi ne smel izpustiti priliko pohiteti v kočjo in na Medvedjak, od koder se vživa jako inštruktiven pogled na Ojstrico in njene sosede.

Letos je bilo do 9. t. m. v Mozirski koči 45 izletnikov, med temi tudi en Čeh iz Noveho Bydžova, trije Dunajčani 1 Celjan in 1 Gradčan.

Koča se je postavila leta 1896 in je bila počenši s tem letom sledeče obiskana: 47, 76, 62, 51, 46, 57, 57 in letos 45.

V reklamo napraviti je pustila znana prijateljica turistik, trdka Zanier in sin v Št. Pavlu, krasne razglednice in lepe reklame na table. Tudi to bode povspeševalo turistik.

Dopisi.

Iz Pragarskega. Z notico „na pragarski pošti“ posegli smo prav v sršenovo gnezdo. Vse nemškonacijonalno uradništvo z „mirno odločnim“ slovenskim tajnikom vred je kar iz sebe, da se je začela slovenska javnost na pragarskim Nemcem in nemčurjem očitvidno neljub način zanimati za razmere na tej postaji, katero sta si gosp. poštar Jakobi in gosp. postajenačelnik pl. Schwerenfeld v svoji izredni dalekovidnosti sredi slovenske zemlje izbrala za močen steber pri zgradbi „mosta do Adrije“.

Našemu dopisniku gosp. tajnik „mirne odločnosti v narodnem vprašanju“ na Pragarskem očita, da ne pozna razmer in se zato naj ne briga za nje. Hočemo tu le navesti par najbolj tipičnih „slučajev iz Pragarskega, s katerim se je deloma bavila že slovenska javnost, da opozorimo s tem v prvi vrsti naše poslance na neznosne razmere na Pragarskem (morebiti zve tudi kaj o tem c. kr. poštno ravnateljstvo in generalno ravnateljstvo c. kr. privil. južne železnice), pragarskim Nemcem in nemčurjem pa da dokažemo, da so nam ondotne razmere prav dobro znane.

Menda še ni minilo leto dni, da so prinesli slovenski časopisi senzacionalno vest, kako je na pragarski pošti nemškonacijonalni uradnik N. na najpredrznější način zmerjal nekega Slovenca in mu celo pretil da ga vrže vun — ker je govoril slovenski. Drugi navzoči uradnik se je med vsem tem prizorom zaničljivo smejal. Sicer se je dotični uradnik zbal uspeha vložene pritožbe in s kaso popihal, in na pošti so se vršile preiskave, a kaj so koristile, kaže notica v predzadnji številki našega lista. Poštar, uradujoč sredi med slovenskim ljudstvom, še sedaj ni čutil potrebe se naučiti slovenskega jezika, ako ravno bi za izpolnitev te svoje dolžnosti imel gotovo časa dovolj in ne bi bilo treba preganjati dolgotrajne brezdelnosti po sūdmarkinih zborovanjih in veselicah in v poznih urah kričati „heil“ po slovenskih vaseh, kakor se je to v nedeljo dne 2 avgusta na Sp. Polskavi zgodilo. Poštni uradniki so vsi Nemci in pripoveduje se nam, da je poštar tudi nižjim svojim uslužbencem celo pod globo prepovedoval se posluževati v medsebojnem pogovoru slovenščine. Z brezobzirno strogostjo bi bili primorani postopati, ako zvemo, da je na stvari kaj istinitega. Kako se ravna s slovenskimi časopisi na pragarski pošti, se je čitalo še zadnjič.

Vkljub temu pa g. Lerch še vedno misli, da ima pravico čitati „Domovino“ na pošti, še predno se ista odpošlje naročnikom; in da stori nekaj premembe, hodi jo čitati iz Pragarskega na Sp. Polskavo v ondotni „urad“, kakor prav rad nemčurski kramar svojo šnopsarijo imenuje. Gosp. Lerch naj si zapomni enkrat za vselej, da nima pravice se posluževati časopisov drugih naročnikov. Ako ga „Domovina“ zanima, naj si jo naroči; morebiti pride sčasoma do spoznanja, da ni na njem vse pristno nemško, četudi je doma tam daleč iz „rajha“ — Št. Lovrenca nad Mariborom!

In c. kr. privil. južna železnica s postajenačelnikom pl. Schwerenfeldom vred! Ali se ne pravi to, kar uganja uradno osobje te od države s privilegiji obsute železnice, naravnost zistematčno hujskati in širiti nestrpnost in nemški duh med naše ljudstvo? Gosp. postajenačelnik in — sedaj slučajno s tremi izjemami — vsi številni uradniki niso samo popolnoma slovenščine nezmožni (čemu neki? ko pa v vsej okolici ni najti niti 2% nemščine zmožnega prebivalstva!), ampak se človeku dozdeva, kakor da bi tekmovali v sovraštvu do vsega, kar je slovensko. Koliko se izziva tu od strani uradništva z „Südmark“-vžigalicami, s trakovi in na mnoge druge načine, je že neznosno. Da tvori uradništvo edino oporo „Südmark“-društva, smo že poročali. In ker vkljub strastni agitaciji med ljudstvom iz okolice ni bilo možno dobiti dovolj odpadnikov za „Südmarko“ in njene vsenemške namene, ustanovilo se je nedavno drugo društvo, ki za sleduje „Südmarki“ podobne cilje, samo pod navidezno nedolžnim imenom „Verschönerungsverein“. Pod to firmo vnema vsenemški kramar Lerch, c. kr. poštar, postajenačelnik in njegovi na-

cijonalni uradniki nezavedne kaline iz okolice za širjenje „nemške kulture“. Kako možato so od dali vsi ti svoje glasove pri zadnjih volitvah na Sp. Polskavi v prid nemčurski stranki! — dokaz da so o delovanju „Verschönerungsvereina“ ne motimo. Kako lepo organizirano je nastopilo vse nemško uradništvo s pl. Schwerenfeldom na čelu ob isti priliki! Znano je že davno in daleč, da je v družbi pragarskega uradništva glavna kuhinja vseh nemčurskih nakan glede okolice, in lani smo poročali, da se imajo kmetje na Spod. Polskavi edino uradništvu iz Pragarskega zahvaliti, da gospodarijo dejanski v občini oholi nemčurji. Tako slavi uradništvo c. kr. pošte in c. kr. privil. južne železnice zmagoslavje nad slovenskim ljudstvom!

In h koncu hočemo opozoriti še na eno dejstvo, ki je za naše narodne razmere na Štajarskem (in ne samo tu!) prav tipično in ki za služi, da mu odločilni narodni krogi posvečujejo več pozornosti.

Prvo vprašanje g. pl. Schwerenfelda, ako hoče imeti kak okoličan delo pri železnici, ni, kakor bi se pričakovalo, kakšno delo želi, ali ga je zmožen itd., ampak čisto nekaj drugega, namreč: „Verstehen sie deutsch?“ In kdor bi le upal ziniti, da ne, ne dobi zaslužka, pa naj bi še bil tako priden delavec. Čemu neki je nemščina prvi pogoj? Delo samo je še vendar internacionalno? In s tuji delavec ne pride v dotiko, uraduje tudi ne! Da, da, rabi jo, to blaženo nemščino, pa zakaj? Da se more razumeti na lastni slovenski zemlji s slovenščine nezmožnimi nemškonacijonalnimi, od bogvekod k nam nasejanimi uradniki c. kr. pošte in c. kr. priv. južne železnice! Zato, da lahko cela čreda Nemcev pri c. kr. uradih na naši zemlji mirno uživa kruh, ki jim ga ne more dati njihov narod, da lahko uganja vsenemške burke in prireja „Südmarkine“ veselice, namesto da bi se učili jezik ljudstva, za katero so tukaj, se silijo naši delavci učiti se nemščine; da more naš kmet prerediti na domači zemlji sto in sto tujih uradnikov, sili se ga, da za drage denarje gradi nemške šole, da se ondi cela leta premlewa blažena nemščina, poleg tega pa se vse drugo, kar je potrebno, da se v šoli nauči, zanemarija!

Ni čudno, da se ravno delavski stanovi na Slovenskem, ki iščejo zaslužka pri železnici in v uradih, tako povsod zavzemajo za nemško šolo; vide Črešnjevec, Štore, Šiška itd! Ni čudno, da se naš kmet poteguje za nemško šolo, katera je v prvi vrsti kriva njegovega slabega stanja. Saj tudi pijanec išče leka svojim strastem v žganju!

Nemško uradništvo slavi zmago slavi nad slovenskim kmetom!...

Mnogo bi še imeli povedati! Toda premišlujoč te žalostne razmere, ustavlja se nam beseda. Kaj storiti?

Ljudstvu vsestranski pouk, da se bo zavedalo svojih pravic in spoznalo svoje pijavke, vodilnim krogom več zanimanja za „delovanje“ uradništva, našim poslancem pa krepek nastop za naše pravice!

Gradec. (Izkaz daril, došlih „Pod pornemu društvu za slovenske visokošolce v Gradcu.“) — V šolskem letu 1902/3 so do začetka II. semestra poslali imenovanemu društvu nadalje podpore:

Po 4 krone so poslali: gospa Helena Bardek, posestnica v Ljubljani; Josip Berlig, trgovec v Rogatcu; J. Celišnik, c. kr. oficijal v Brežicah; Dragotin Dolenc, c. kr. pristav pri najvišjem računištvu na Dunaju; Karol Florian, knjigar in posestnik v Kranju; dr. Konrad Janežič, odvetnik na Voloskem; Jak. Krušič, župnik v Št. Andražu, Velenje; Janez Lenart, nadžupnik v Šmartnem pri Slov. gradu; Terezija Lisec, poštarica v Borovnici; Matejevič v Gorici; Martin Petelin, c. kr. gimn. prof. v Ljubljani; Ig. Pokorn, c. kr. gimn. prof. v Mariboru; dr. Janko Ponebšek, c. kr. davčni nadzornik v Novem mestu; Lavoslav Schwentner, knjigar v Ljubljani; † Ivan Skuhala, dekan v Ljutomeru; Fran Svetič, vzgojevalec v Hauensteinu na Češkem; dr. Ivan Svetina, c. kr. gimn. prof. v Ljubljani; Anton Šantel, c. kr. gimn. prof. v Gorici; Josip Šuman, c. kr. dvorni svetnik v Ljubljani; Tomaž Tollazzi, trgovec in posestnik v Logatcu; Fran Veršec, c. kr. notar v Savnici;

Jakob Wang, c. kr. gimn. prof. v Beljaku; Andrej Zamejc, stolni dekan, vitez žel. kr. III. v. itd. v Ljubljani; Dragotin Žagar, deželni blagajnik v pok. v Ljubljani; Martin Žunkovič, c. kr. stotnik v 3. peh. polku v Kromčržu.

Po 3 krone so poslali: Henrik Angerer, dekan v Celovcu; I. C. Demšar, trgovec in posestnik v Železnikih; Jakob Kavčič, c. kr. gimn. prof. v Mariboru; V. Kolar, provizor v Št. Pavlu; Martin Meško, župnik pri Kapeli; Josip Mursa, posestnik in tovarnar v Krapju pri Ljutomeru; Fran Berlec, posestnik Kandiji pri Novem mestu je poslal K 2-20.

Po 2 K so dali: Josip Boncelj, trgovec in posestnik v Železnikih; Fran Eller, nadučitelj pri Mariji Ziljski; Rudolf Eadlicher, c. kr. okrajni tajnik v Ljubljani; Vladimir Fabiani, poštar v Št. Lenartu v Slov. goricah; Anton de Gleria, trgovec v Logatcu; † Karol Ludovik Huth, c. kr. vojaški župnik v Ljubljani; Fran Kadilnik, trgovinski blagajnik v Ljubljani; Alojzij Knafelo, adjunkt c. kr. držav. železnice v Beljaku; Milka Kolšek v Šoštanju; Jakob Korošak, kaplan pri Sv. Duhu pri Luč.; Matija Ljubša, kurat v kaznilnici v Gradcu; M. Ražun, župnik v Št. Jakobu v Rožni dolini; Rihard Šeber, tiskar v Postojni; Josip Vidmar, župnik v Žireh; Ivan Vrhovnik, trnovski župnik v Ljubljani; Anton Zupan, c. kr. gimn. prof. v Kranju; † Andrej Žumer, šolski ravnatelj in nadzornik v Kranju (Konec prih.)

Narodno-gospodarske novice.

Zakaj vse je med neprecenljive vrednosti?

(Piše Iv. Vuk.)

Majhne, neznatne žuželke s hudim želom so za človeka velike, rekel bi neprecenljive koristi. Od čebele se lahko učimo marljivosti, ona je človeku najbližja. Največjo skrb ima za svoj dom, za svojo hišo. Saj se v njem množi, v njem živi in naklada svojo hrano. Ni gzdava pri izbiranju svojega stanovanja. To sme biti zunaj kakršno hoče. Navadna škatlja, slamnat koš, še celo slaba votlina drevesa, ji je po volji. Znotraj je pa vse drugače. Tu lahko rečemo, da je čebela prava umetnica. Vse je okusno urejeno, vsak kotiček izrabljen, sploh vse na svojem mestu. Znotraj mora biti suho, toplo brez vsakega smradu. Da je snaga pol zdravja, zna tudi čebela. In nje pridelek, sladki med? Kdo ga še ni okusil, ta naj stori brž, da bo vedel, kaj je med, kaj je nektar, katerega so pili nekdanji paganski bogovi.

V novejšem času je čebelni med stopil skoraj popolnoma v ozadje. Odkar so spoznali sladkor, je zgubil med priljubljenost in diči le še mizo bogatina. Kakor posveti blisk nočno tmino, tako je posvetila kemija za živila v tmino pozabljenosti medu in pokazala njegovo pravo vrednost in silni pomen za zdravje v pravi luči. Čudeč je strmел svet in se čudil, kako je mogel toliko časa zametavati dragocene zaklade, ki so nakičene v medu. Kemija je čudna beseda, in ni prava Slovenka. Hrvati pravijo včasih „ločba“, ker se ločijo snovi. Kemija, to je ona najnovejša veda, ki nam je razkrila marsikaj novega in skritega, v čem smo prej tavalili v temnem labirintu in ne vedeli izhoda. Razkrila nam je tudi skrivnostne sestavine medu. Med namreč sestoji iz 75% sladkorja. Ostali 25% so voda, eterična olja, rastlinske soli in nekoliko mravljinje kisline. Ker tvori tedaj sladkor $\frac{3}{4}$ cele mase, je med od vseh sladkornih hranil najboljši. Za življenje največje važnosti med brezdušičnimi hranili pa zavzemajo prvo mesto sladkorna hranila, ker pospešujejo redno prebavljanje. Da nam je to jasno, moramo si predstaviti, da brez živahnega izmenjavanja redilnih snovi človeško telo ne more obstati. Če je človek dan na dan vžival eno in isto hrano, oslabi popolnoma in v krtovo deželo ni daleč. Zato potrebuje vsak človek, posebno pa otrok in starec sladkorja, da ohrani življenje v pravem tiru. Kar bodi mimogrede omenjeno, da vsak sladkor, ki se prodaja ni za zdravje; nekateri škodujejo zobem (Roks Drops) radi jabolčne kisline, drugi pa povzročajo grizenje itd.

(Konec prih.)

Društveno gibanje.

(Južnoštajarsko hmeljarsko društvo) priredi v nedeljo, dne 16. t. m. ob 4. uri popoldne v Arji vasi na vrtu gosp. Razboršeka zborovanje, pri katerem se bode razpravljalo o pravilnem spravljaju hmelja. Društveno vodstvo pričakuje obilo in vsestransko udeležbo.

(Letuš.) Vabi se na „šolsko predstavo“, katera bode v nedeljo, dne 16. avgusta t. l. ob 5. uri popoldne v šoli v Letušu s sledečim sporedom: 1. „Potepal se je“. Igra v enem dejanju. 2. Pesmi iz raznih stanov. 3. „Star vojak in njegova rejenka“. Igra v dveh dejanjih. Vstopnina za osebo: sedež 40 vin., stojišča 20 vin. Čisti dohodek je namenjen šolski mladini.

Šolsko vodstvo.

(Velenje) Dijaki Šaleške doline vabijo za nedeljo, dne 16. avgusta t. l. na gledališko igro „Bob iz Kranja“. Čisti dobiček je namenjen „Dijaškemu domu“ v Celju in šolski mladini v Velenju. K obilni udeležbi vabi najvljudnejše družba gledaliških diletantov. Preplačila se naj hvaležnejše sprejemajo.

(„Narodno politično gospodarsko društvo pri Sv. Lovrencu v Slov. gor.“) priredi v nedeljo, dne 23. avgusta t. l. v prostorih gostilničarja g. Frana Koserja veselico s petjem, tamburanjem in gled. predstavo „Pravica se je izkazala“. Programu sledi zanimiva prosta zabava. Odbor.

(St. Jurij na Ščavnici.) Dne 16. avgusta t. l. priredi slov. fer. akad. društvo „Bodočnost“ veliko ljudsko slavnost pri St. Juriju na Ščavnici. Pred veselico se vrši III. občni zbor podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za gornjeradganske okraj. Istega dne prileti mladi „Murski Sokol“ v lepo Ščavniško dolino. Ljutomerski pevski zbor ter malonedeljski preskrbljata petje. Vrši se igra ter šaljiv prizor. Po veselici prosta zabava in ples. Rojaki! Če se vam ne gre za strankarstvo, vsi na našo veselico!

Druge slovenske novice.

(Zahvala papeža Pija X.) Na udanostno brzojavko ljubljanskega knezoškofa papežu Piju X. je prišla iz Rima brzojavna zahvala. Ali ta zahvala ni bila, kakor običajno ali vedno doslej, sestavljena v latinskem jeziku, temveč v italijanskem. Ne glede na to, da je ljubljanska škofija slovenska, kar bi bilo kolikortoliko vredno upoštevanja, je ta italijanska zahvala morda tudi v drugem oziru kakega večjega pomena. Morda označuje veter, ki bo pod novim papežem pihal iz Rima proti Slovincem in Slovanom sploh.

(Občni zbor ljubljanskega trgovskega bolniškega društva) je vnovič sklican na nedeljo, dne 23. t. m. ob pol deseti uri dopoldne, ko so trgovine še odprte. Slovenski društveniki naj pač pazijo, da jih kaka „nesreča“ ne doleti.

(Papeževe razglednice) Lične razglednice s sliko Papeža Pija X. je založil gosp. Jernej Bahovec v Ljubljani. Dobivajo se po 10 v komad.

(Nasledki pijanosti) Prošli torek se ga je gospodar Janez Bukovec iz Male Lahinje pri Dragatušu na Dolenjskem nekoliko preveč na lezel. Vlegel se je na voz in zaspal. Vola sta ga sicer pripeljala domov, ali med potjo je mož zdrsnil z voza, samo noga se mu je vjela v zgoreni del voza in z glavo je tolkel ob kolo in tla, da je vsled udarcev umrl. Ko sta ga vola pripeljala domov, je bil že mrtev.

(Javni ljudski shod), katerega je priredilo akademično ferijalno društvo „Adrija“ v Gorici, se je prav lepo obnesel. Pri shodu je bilo zbranih gotovo do 3000 poslušalcev. Govorili so trije visokošolci, prvi o slovenski ljudski šoli v Gorici, drugi o slovenski gimnaziji v Gorici, tretji pa o slovenskem vseučilišču v Ljubljani. Sprejele so se štiri rezolucije, tri v zmislu govorov, v četrti se pa pozivljajo slovenski državni in deželni poslanci, da delujejo v zmislu prvih treh rezolucij. „Adrija“ je s svojim nastopom pokazala, da se zaveda svoje visoke naloge. Na lepem uspehu se mora društvu najiskrenejše častitati.

(Velikanski požar) je upepelil prošlo soboto v Bovcu na Goriškem tridesedemdeset hiš, cerkev, občinsko poslopje, kaplanijo, šolo za izdelovanje čipk in ubožno hišo. Oseba je ena ponesrečila, živine je zgorelo veliko. V eni uri je bilo skoraj vseh 73 poslopij v ognju. Le največ-

jemu naporu na pomoč prihitelih najbližjih so sedov se je posrečilo ogenj nekoliko omejiti, drugače bi bil ves trg pogorel. Škodo cenijo do pol milijona kron.

(Podgane so mu uho ogrizle.) Prošli teden se je zgodil ta čudni slučaj v Gorici. V ulici Ascoli so v pritličju neke hiše spečemu Ivanu Malničju razjedle podgane srajco na prsih in se potem lotile desnega ušesa, kar je pa Malničja le prebudilo, da je vstal in podgane nagnal.

(Odlikovanje.) Svoj čas smo poročali, kako je bil umirovljen višji računski svetnik v Trstu, gosp. Štefan Bajec, da je naredil prostor Nemcu. Sedaj pa prinaša uradni list vest, da je g. Bajec podeljen naslov računskega ravnatelja. Res čudno! Prej se človeka prisili, da se odpove svoji službi, potem se ga pa odlikuje. Po vsej pravici bi bil moral g. Bajec naslov ravnatelja, ampak ne v pokoju, temveč v službi in kot takšen bi bil moral ostati na svojem mestu. To bi bilo edino pravično. Smešno je res, kako si zna vlada pomagati iz zadrege.

(Lahonska hudobija) V pondeljek popoldne so našli na železnični progi blizu Ricmanj pri Trstu v nezvesti nepoznanega človeka. Ko se je zavedel, je povedal, da je padel z mosta nad železnico. Ko je to povedal, je umrl. Vsi časopisi so prinesli to vest, samo tržaški irredentovski listič „Gazzettino“, ki ga izdaja slovenski izdajica Vrh, je v svojem lopovstvu dostavil, da ni izključen — roparski napad kakoršni da se v bližini Ricmanj često dogajajo. Ricmanje so slovenska vas, in to je dovolj, da se govori o — roparjih. „Gazzettino“ in naši štajarski revolverski lističi „vahtarca“, „marburgerca“, „pettauerca“ in krona vseh, „slovensko-napredni“, „Štajero“ so bratje vredni drug drugega. Naravnost nesramno pa je in za list, kakor je „Tagespošta“, neodpustljivo, da je prinesla to vest po „Gazzettino“-vem lopovskem poročevanju. Fej takemu lopovstvu!

(Istrski deželni zbor) bo sklican k zasedanju v drugi polovici tekočega meseca. Zasedanje bo trajalo kakih 20 dni.

(Kongres jugoslovanskih abiturientov.) Spletski abiturientje nameravajo sklicati v Splet sestanek slovenskih, hrvatskih in srbskih abiturientov. Vršila bi se posvetovanja glede organizacije vsega jugoslovanskega dijaštva.

Politični pregled.

(Minister za Češko.) Ministrski predsednik dr. Körber se je baje v zadnjem času pogajal s profesorjema Ottom in Bravom, da bi eden od njih prevzel nasledništvo dr. Rezeke. Profesor Ott je baje ponudbo takoj odklonil.

(Križa na Ogrskem.) Dvajset let je gospodaril Khuen-Hedervary na Hrvatskem, predno ga je usoda premaknila z banskega prestola. Radovoljno ni šel, prisilil ga je narod s svojim glasnim protestom proti krivicam, katere mu je prizadjal ban sam in njegovi madžaronski podrepniki. Hedervaryja so v zahvalo za njegovo dvajsetletno gnjavljene hrvatskega naroda poklicali na ogrski ministrski sedež. Kakor v Zagrebu, mislil je nekdani ban, da bo gospodaril tudi v Budimpešti. Kar se mu ni posrečilo z obljubami, poskušal je s podkupovanjem, kajti s silo se ni upal in poštenih sredstev ni nikdar poznal. Ali Madžari niso verjeli njegovemu obetanju, odkrili so omazane dogodke v najbližji bližini Hedervaryja samega, da je skoraj izključeno, da ne bi bil tudi on udeležen in Hedervary mora iti. Sicer mož dobi za svoje pet ali šesttedensko ministrovstvo krasno pokojnino, ali iti je moral omazan. Cesar je demisijo sprejel in danes se že najbrž odloči, kdo bo naslednik nekdanjega hrvatskega trinoga. Cesar pride v Budimpešto, da bo osebno vplival na ugodno rešitev zamotanih ogrskih razmer. Danes je bil Khuen pri cesarju v avdienci. Naslednik Khuenov bo najbrž nekdani ministrski predsednik dr. Wekerle ali pa sedanji predsednik zbornice grof Apponyi. Nekateri celo imenujejo Khuenovega prednika Szella. — Na čast opozicijonalcem so priredili dijaki in socijalisti v Budimpešti obhod. Demonstrante je nagovoril Košut in jih zagotavljal, da se bo njegova stranka bojevala toliko časa, da doseže svoje narodne zahteve.

(Vojaške vaje pri Bileku.) Vojaška uprava je končno izrekla svojo sodbo o grozovitih vojaških vajah pri Bileku v Bosni. Umirovljeni so tamošnji brigadir in dva polkovnika, in enemu podpolkovniku se je izrekla pohvala. To je vse. Radovedni smo, koliko moštva bi moralo poginiti, da bi se zapovedujoče gospode nekoliko pripelo. Da bi se pa dotičnim gospodom kaj hujšega zgodilo, bi pa morala najmanj cela brigada ali pa divizija poginiti do zadnjega moža. Mi smo pač mnenja, da je prostak ravno tako človek, kakor polkovnik in čisto nič manj vreden.

(Ministrska kriza v Srbiji) Celo ministristvo je podalo ostavko zaradi vojnega ministra Atanackovića, ki se je postavil odločno na stran častnikov, ki so nezadovoljni z nekimi imenovanji in premeščenji. Kralj je sprejel ostavko. Govori se tudi o dvoboju med dvema ministroma.

(Vstaja v Macedoniji) se širi bolj in bolj. Vstašem so se priključili tudi Srbi. Boji med vstaši in vojaki so tuptam naravnost grozni, ker rabijo vstaši tudi v boju dinamit. V vasi Smilevo so zažgali mošejo, v kateri so vojaki molili. Mnogo vojakov je zgorelo. Revolucijski odbor je imel pretekli teden sejo v Zofiji, kjer se je sklenilo, da se boj nadaljuje do skrajnosti in da odide iz Bolgarske 4000 mož v Macedonijo. Nekaj jih je že odšlo. Vstaja bi le tedaj ponehala, ako bi se imenoval za Macedonijo krščanski guverner, ki bi bil popolnoma neodvisen od turške vlade. — Turške čete strašno pustošijo krščanska sela in pobijajo mirne prebivalce.

(Humbertova afeta.) Na Francoskem ne morejo biti brez škandalov. Sedaj se obravnava pred pariškim sodiščem svetovnoznana zadeva rodbine Humbert, ki je leta in leta goljufala in izvajljala velikanske svote od raznih denarnih zavodov s pretvezo, da dobi velikansko dedščino. Leta in leta so se Humbertovi tožili z izmišljenimi sodediči izmišljene dedščine in si izposojevali milijone. Končno so pa upniki le hoteli videti dedščino, ali blagajna je bila prazna. Humbertovi so pobegnili, ali vjeli so jih. Ves svet se zanima za to pravdo, kajti govori se, da je mnogo vplivnih oseb zapletenih v to zadevo.

Razne stvari.

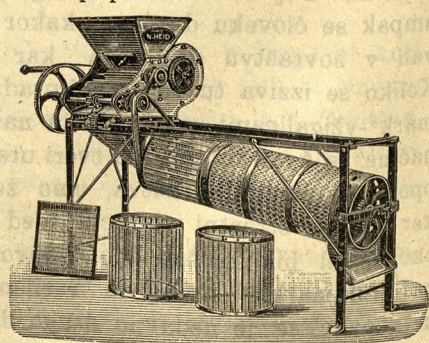
(Grozna nesreča) se je prigodila na pariški mestni podzemski električni železnici. Med vožnjo je nastal ogenj, ki so ga opazili in tudi hitro pogasili. Natančnejše pa voza niso preiskali. Kar naenkrat se je vlak ustavil in potniki so morali izstopiti. Vse je hitelo proti izhodu tunela. K nesreči se je pripeljal od nasprotne strani drug vlak. Železnica je sicer dvotirna, ali ljudje so bili tolikanj zbegani, da je nastala grozna gnječa. Užgal se je tudi drugi vlak. Električna zveza se je pretrgala in vse je bilo v temi. V tem pride še tretji vlak, da je bila nesreča še večja. Ljudje so bežali, kolikor so mogli ali vzlic temu jih je zgorelo ali pa se zadušilo čez osemdeset. Nesreča se je zgodila zvečer, ko se delavci vračajo z dela, zato so ponesrečeni večinoma delavci. Razburjenje zaradi te nesreče je v Parizu velikansko.

K sezoni!

Trgovina z železnino „MERKUR“ Peter Majdič
Celje, Stajarsko *** Podružnica v Kranju, Gorenjsko

priporoča

svojo veliko zalogo različnih poljedelskih strojev, kakor: gepeljne, mlatilnice, čistilnice, slamoreznice, mline in stiskalnice za grozdje in sadje, vetrnice, brane za njive in senožeti, pluge itd.

po najnižjih cenah.

(398) 8-6

V večji vasi na Spodnjem Koroškem se dajo

prodajalnični prostori

obstoječi iz prodajalnice, kuhinje, izbe za stanovanje, dvoje skladišč in dveh kleti

takoj v najem.

Najemnina je jako nizka!

Najlepša lega, tik župne cerkve, sredi vasi, pred hišo se križajo ceste, ob državni cesti, le dobre pol ure od kolodvora, vsak dan trikratna vozna pošta. — Pisma naj se blagovolijo pošiljati pod: „P. 222“, poste restante, Pliberk, Koroško. (347) 3-1

Razpis zdravniške službe.

V Vuzenici ob Dravi (Saldenhofen) se razpisuje služba distriktnega zdravnika z letnimi dohodki 1200 kron in obširno privatno prakso.

Mesto se odda 1. prosinca 1904.

Prošnje naj se vložijo do 15. septembra t. l. pri podpisnem odboru.

Distriktni odbor Vuzenica,
dne 4. avgusta 1903.

(340) 2-1 **A. MRAVLJAK**, načelnik.

Št. 660.

(337) 1

Razpis natečaja.

Mesto učitelja in ene učiteljice ženskih ročnih del.

1. Na šolski podružnici v Lokavcu (II kraj. razr. in prosto stanovanje) spadajoči k šoli Loka pri Zidanem mostu je s pričetkom zimskega tečaja 1903/04 mesto učitelja stalno eventuelno začasno popolniti.

2. Nadalje se popolni na dvorazrednici pri Sv. Štefanu, okraj Šmarje, formalno usposobljene učiteljice ženskih ročnih del z normalno za 52 tednov preračunjeno okroglo remuneracijo letnih 240 kron, proti 5 urni dolžnosti poučevanja na teden, oziroma mesto pomožne učiteljice ženskih ročnih del s primerno remuneracijo okroglih 127 kron proti enaki poučevalni dolžnosti.

Pravilno opremljene prošnje se imajo postaviti potom vložiti do dne 31. avgusta 1903 pri krajnem šolskem svetu.

CELJE dne 31. julija 1903

Hiša z lepim vrtom

(348) 3-1

na Spodnjem Štajarskem, blizu železnice, se zaradi preselitve po nizki ceni proda ali na več let da v najem. Priložno za kolarja ali mizarja.

Naslov pove upravništvo „Domovine“.

Hmeljarsko društvo

javlja, da se bode letos obiranje hmelja pričelo v ponedeljek, dne 17. t. m. Tuji obiralci se pozivljajo, da pridejo v obilnem številu. Za vsak škaf obranega hmelja plačalo se bode povsod po 6 krajcarjev ali 12 vinarjev.

(326) 2-2

Društveno vodstvo.

Sprejemem dva učenca

dobrih staršev v svojo trgovino z mešanim blagom. **Franc Ks. Petek, Ljubno,**

(325) 3-2

Savinjska dolina.

UGODNA PRILIKA!

• Posestvo •

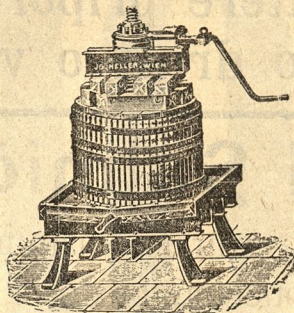
○ ○ v bližini Celja ○

obstoječe iz raznih tovarniških poslopij in stanovanj, s konstantno vodno silo, v bližini premogokopov, tik okrajne ceste, v lepem, zdravem kraju ležeče, 3/4 ure oddaljeno od železniške postaje, za mlin ozir. za manjšo industrijo zelo pripravno (339) 3-3

se proda po jako nizki ceni.

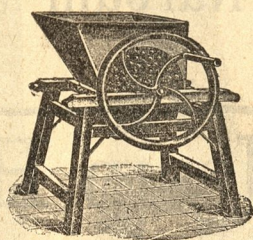
Naslov pove upravništvo tega lista.

Vse stroje za poljedelstvo in vinorejo.

Brizgalnice za sadno drevje,

z mešalom za mešanico iz bakra in vapna, tako da se naenkrat na dve strani brizga, brizgalnice (štrcaljke) za sadno drevje z natančno namerjeno petrolmešanico, svetilnice na aceten, da se ulove leteči hrošči, hidravlične stiskalnice za vino,

stiskalnice za vino in ovočje z diferencialnim pritiskom, stroje za drobljenje stiskanice,

čisto nove mline za grozdje,

nove priprave proti peronospori in za žveplanje,

sesalke za vino, cevi za vino, zbiralnike (trieure), mlaticilnice, vitale (gepel) itd. razpošilja kot specialitete po najnižjih tovarniških cenah.

IG. HELLER, DUNAJ, II. Praterstrasse 49.

* Ceniki zastoj in franko. *

(19) 16-16

* Dopisuje se v vseh jezikih. *

Prodajalka

ki bi bila tudi gospodinjstva vajena, se išče za špecerijsko trgovino.

Ponudbe pod „Št. 85, na deželi“ upravništvu „Domovine“ v Celje. (336) 3-3

Lepa soba

s kuhinjo in drvarnico se odda s 1. septembrom. (341) 2-2

Kje, pove upravništvo „Domovine“.

!! POZOR !!

Vsem, kateri bolehajo na želodcu in težki prebavi

daje gotovo pomoč in povrača izgubljeno zdravje

edino prava

Germanova zdravilna življenska esenca

katera je nenadkriljivo sredstvo in deluje z največjim uspehom pri vseh želodčnih boleznih, kakor: slaba prebava, pomanjkanje teka, želodčna oteklina, napihovanje, podrigovanje, zgaga, zlatenica, omotica, glavobol, krči itd. Germanova življenska esenca pomaga proti jetrnim in sleznim boleznim, proti hemeroidom, čisti pokvarjeno kri in izločuje vse nečiste sokove iz krvi.

Germanova življenska esenca odganja zaostale vetrove in neznosne gliste, a s tem, da povrača izgubljeni tek in voljo do jedi, donša mnogo k okrepitvi telesa!

Germanova življenska esenca je pomagala že več ljudem, kateri so jako veliko potrošili za razna zdravila brez uspeha, kateri se pomoči niti več nadejali niso.

Germanova življenska esenca se pripravlja iz blagodelujočih, povsem neškodljivih rastlinskih sokov, je jako prijetnega, nekoliko grenkega okusa, tako da ga lahko uživajo tudi občutljive osebe, ženske in otroci, kateri drugih zdravil ne morejo jemati.

Cena steklenici 1 K 40 v, s pošto se ne pošilja manj nego 2 steklenici, za spremnico in odpravo 40 v več, in to samo po povzetju ali če se znesek pošlje naprej.

Glavna zaloga, kamor naj se vse naročbe naslovljajo

K. GERMANA lekarna „pri črnem orlu“
v Belovaru, Hrvatsko.

V znak pristnosti ima vsak zavitek tiskano ime tvrdke Lekarna k „črnem orlu“ K. Germana u Belovaru. Zato zahtevaj izrecno pristno Germanovo življensko esenco; ako pa ti se ponudi druga, za katero bi se trdilo, da je boljše ali pa ravno tako dobra, je ne vzami, temveč jo naroči po pošti, ako je tamkaj ne dobiš. (263) 9

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta števil. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite žele, ne, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelske a orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, žabljice in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter orodja za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega družega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izbor vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna

Cene nizke.

SVOJI K SVOJIM!

Narodni trgovci in obrtniki, katere priporoča slavnemu občinstvu slovensko obrtno društvo v Celju:

Josip Hočevnar

trgovina z modnimi oblekami in konfekcijami za gospode in dečke
CELJE, Kolodvorske ulice šte. 5

priporoča za spomladno in poletno sezono svojo **bogato zalogo** izgotovljenih oblek za gospode in dečke, kakor tudi **športne suknje, površnike in haveloke** po najnižjih cenah.

Bogata izber tu- in inozemskega modnega blaga.

Naročila po meri se izvršujejo najelegantneje, natanko in točno.

Jakob Omladič

v Gaberjih pri Celju.

Tovarna za sodovico

v sifonih kakor tudi z limonado in malinovcem.
Kupujem maline po najvišji ceni! — Vsi izdelki tovarne se na željo postavijo p. n. strankam na dom.
Izborna kakovost! Postrežba točna! Cene nizke!

Martin Kolšek

čevljarški mojster v Celju

se priporoča sl. občinstvu v izdelovanje obuval za gospode in dečke. — Vsa naročila izvršuje točno, iz najboljšega usnja, dobro in cenó.

Otročje vozičke

za ležati in sedeti

korbe za potovanje, kovčege, različne taške in korbce za trg, držala za časopise, korbce za papir, cvetje, kruh, ročno delo, kakor razno drugo ple-tarsko blago.

Dalje različno izpeljane stalke in stole za otroke. Vse po najnižjih cenah pri

Petru Kostiču, Celje

Glavni trg šte. 2.

Postrežba hitra in točna!

Josip Zabukošek

krojaški mojster, Celje, Glavni trg št. 18.

Velika zaloga narejenih oblek od priprostitih do najfinejših. Vsa naročila po meri se izvršujejo dobro, točno in cenó!

LASTNIK GOSTILNE NA STAREM GRADU, kjer toči najboljša pristna vina in izborna pivo; okusna mrzla jedila vedno na razpolago.

Josip Koštomaj

gostilničar „pri jelenu“

priporoča svojo

dobro vpeljano gostilno.

Mrzla in topla kuhinja

vedno na razpolago!

Rafael Salmič

trgovina z urami, zlatnino in optičnimi predmeti

v Celju v Narodnem domu.

Največja zaloga zlatih, tula-, srebrnih in nikelnastih žepnih ur. Jako primerna darila v zlatu in srebru, verižice, uhani, zapestnice, priveski, svetinje, amuleti itd. Žlice, noži, vilice, tabatière, nastavki za slike, sadje, cvetlice itd. v pristnem in novem srebru. — Zaloga optičnih predmetov. — Velika izber stenskih ur, budilk itd. najnovejših in najboljših. Vse po najnižjih konkurenčnih cenah.

Vsa popravila se izvršujejo ceno in zanesljivo.

Postrežba točna in solidna!

Velika trgovina

tu- in inozemskega manufakturnega blaga
na debelo in na drobno

KAROL VANIČ

Narodni dom v Celju Pri dobrem pastirju
Cesarja Jožefa trg Graška cesta.
Postrežba točna! Cene nizke!

IVAN LIKAR

glavni zastopnik banke „Slavije“ v Celju
ima svojo pisarno

v Kovaški ulici (Schmiedgasse) št. 5.

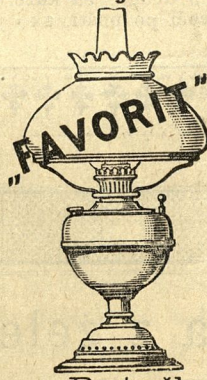
Zavaruje poslopja in raznovrstno blago zoper požar, sprejema tudi vsakovrstna zavarovanja za človeško življenje po najugodnejših pogojih in nizkih cenah; zavaruje šipe in steklo zoper poškodovanje ter ljudi zoper nezgode ali poškodovanje na telesu, kakor tudi dragocene reči, zlatnino, srebrnino, denar in razno-vrstno blago zoper tatvino in vlom.

Edina narodna steklarska trgovina

Fran Strupi

CELJE * Graška cesta št. 4 * CELJE
podružnica v Laškem trgu.

Velika zaloga stekla, porcelana in kamenine.

Vsakovrstno v steklarsko stroko spadajoče blago, kakor svetilnice, zrcala, različni okvirji za podobe, šipe za okna itd. na debelo in na drobno.

Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in privatnih stavbah, katera se izvršujejo po najnižjih cenah.

Najlepši okraski in dekoracije, jako primerni predmeti za darila in srečolove.

Sl. javne zavode in privatnike opozarjam zlasti na svojo zalogo higijeničnih pljuvalnikov.

Postrežba točna in solidna!

Odlikovan od vis. c. kr. trg. ministrstva.

Martin Stojan ml.

stavnbi in umetni mizar v Teharjih pri Celju

prevzame vsa v njegovo stroko spadajoča dela, katera izvrši v najkrajšem času po konkurenčnih cenah. — Priporoča se tudi v izdelovanje šolskih klopi, vsega pisarniškega pohištva, ter vseh v trgovinah potrebnih mizarških izdelkov.

Anton Topolak

trgovec s špecerijskim blagom

v Celju (nasproti Narodnemu domu)

priporoča svojo veliko zalogo vedno svežega blaga po najnižjih cenah. Nadalje priporoča iz svoje zaloge sloviti

konjak grofa R. Keglevicha.

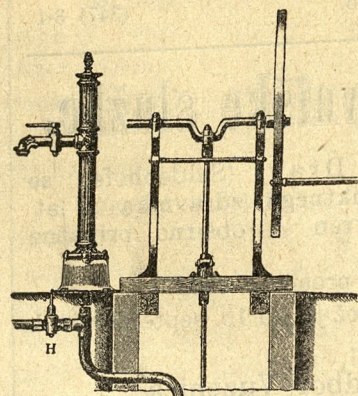
Kupuje in prodaja vse deželne pridelke.

Postrežba točna in solidna.

IVAN REBEK

stavnbi in umetni ključalničar

CELJE, Poljske ulice šte. 14

izvršuje vse v njegovo stroko spadajoča dela, kakor železne ograje, vrata, — — — — — štetilnike, vodovode, — — — — — vodnjake i. t. d.

Vedno v zalogi

strelne

priprave

zoper točo.

Vse po najnižjih cenah!

FERDINAND SIKOŠEK

SLIKARSKI IN PLESKARSKI MOJSTER

Nove ulice št. 11 * CELJE * Nove ulice št. 11.

Izvršujem vsa v mojo stroko spadajoča dela, kakor vse cerkvene, sobne in dekoracijske slikarije, črko-slikarska dela na steklo, les itd.

Prevzamem vsa stavbena in pohištvena pleskarska dela katera izvršujem vestno in po najnižjih cenah.

JOSIP KREGAR

stavnbi in galanterijski klepar v Celju

izvršuje stavbna in umetna ter sploh v to stroko spadajoča dela. — Častiti duhovščini ter cenjenemu p. n. občinstvu se priporoča za pokrivanje stavb.

Cene jako nizke!

Postrežba točna!

Anton Kolenc

trgovec s špecerijskim blagom, deželnimi pridelki, sadjem in perutnino

== V CELJU ==

v „Narodnem domu“ in „pri kroni“.

Kupuje po najvišjih cenah vse deželne pridelke, kakor

predivo, suhe gobe, laneno seme, deteljno seme, malisno šupo, orehe, suhe češplje, vsakovrstno žito, sveže hruške, jabolka, fižol itd., sploh vse deželne pridelke in tudi perutnino.

JOSIP LEON

krojaški mojster

v Celju, Gosposke ulice šte. 9

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo vsakovrstnih izgotovljenih oblek. — Izvršujem tudi naročila po meri po najnižjih cenah in najnovejših vzorcih ter se najljubše priporočam.

Hitra postrežba! Cene nizke!

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam da sem prevzel

gostilno

v „Narodnem domu“ v Celju

kjer bodem točil vedno sveže, dobro marcno pivo, pristna cena vina ter postregel z najboljšo kuhinjo po nizkih cenah.

ANTON KOŠTOMAJ, gostilničar.